

INFORMACJA O BADANIU TOMOGRAFIA KOMPUTEROWA

TOMOGRAFIA KOMPUTEROWA (TK) to jedno z najważniejszych badań obrazowych - szybkie, dokładne i wszechstronne. Jest metodą obrazowania z użyciem promieniowania jonizującego pozwalającą na uzyskanie obrazów tomograficznych (przekrojów) badanego obiektu. Badanie wykonuje elektroradiolog pod nadzorem lekarza radiologa; czas trwania od kilku do kilkunastu minut. Badanie może być wykonane bez lub z podaniem środka kontrastowego. Celem badania jest diagnostyka szerokiego zakresu chorób, ocena urazów i stanów nagłych, ocena narządów wewnętrznych oraz planowanie i monitorowanie leczenia.

Przed badaniem

Wymagane jest by do badań TK w zakresie:

głowy i kręgosłupa szyjnego

- usunąć metalowe elementy z ciała (kolczyki, spinki, łańcuszki, protezy zębowe, inne...)

klatki piersiowej i kręgosłupa piersiowego

- usunąć metalowe elementy z ciała (łańcuszek, kolczyki, biustonosz, inne...)

jamy brzusznej i kręgosłupa lędźwiowego

- usunąć metalowe elementy (kolczyki, zdjąć ubranie posiadające zamki i guziki)

kończyn górnych i dolnych

- usunąć metalowe elementy (zegarek, bransoletka, pierścionki, zdjąć ubranie posiadające zamki i guziki)

Zaleca się by pacjent w dniu badania ubrany był w odzież nie zawierającą metalowych ozdób, guzików i zamków w badanym obszarze ciała.

Informacje dla pacjentów skierowanych do badania TK ze środkiem cieniującym (kontrastem):

Nie ma konieczności, aby pacjent był na czczo przed podaniem środka kontrastującego.

Wyjątek: badania jamy brzusznej i miednicy

SCHEMAT PRZYGOTOWANIA DO BADANIA JAMY BRZUSZNEJ I MIEDNICY ZE ŚRODKIEM KONTRASTOWYM

1. Pacjent do badania z kontrastem jamy brzusznej i miednicy zgłasza się na czczo lub 5 godzin po posiłku.
2. Pacjent do badania z kontrastem musi posiadać ze sobą wyniki badań z krwi:
  - Kreatynina i eGFR . Wyniki badań ważne są 3 miesiące.
  - TSH – tylko w sytuacji jeśli choruje na tarczycę
3. W dniu badania należy przyjmować leki codziennie stosowane.
4. Do badania jamy brzusznej i miednicy pacjent zgłasza się 1,5 h przed badaniem i przynosi ze sobą 1,5 L wody mineralnej niegazowanej.

Pacjent powinien dostarczyć dokumentację wcześniej wykonanych badań obrazowych i karty informacyjne ze szpitala.

Należy pamiętać, że to **lekarz radiolog decyduje o podaniu środka kontrastującego niezależnie od treści skierowania wystawionego przez klinicystę.**

Przebieg badania

W czasie badania pacjent leży na specjalnym stole, który przesuwa się w trakcie skanowania, do środka gantry. Elektroradiolog wykonujący badanie dobiera odpowiednie warunki i zakres skanowanego obszaru. System komputerowy generuje obrazy przekrojów ciała pacjenta. Pacjent powinien leżeć nieruchomo, aby uzyskać jak najlepszą jakość obrazu dla oceny przez lekarza radiologa. Pomiędzy pacjentem a elektroradiologiem zapewniona jest stała komunikacja (wzrokowa i słuchowa). W niektórych badaniach pacjent może być proszony o wstrzymanie oddechu na kilkanaście sekund.

W większości badań tomografii komputerowej konieczne jest podanie środka kontrastowego. Zazwyczaj jest on podawany dożylnie. Badania jamy brzusznej i miednicy mogą wymagać podania środka kontrastowego także doustnie (przed badaniem pacjent wypija określoną ilość kontrastu rozpuszczonego w wodzie) lub doodbytniczo (podczas badania).

Badanie może być przerwane w każdej chwili:

- z powodu wystąpienia u badanego objawów niepożądanych i wdrożenia postępowania medycznego,
- z przyczyn technicznych np. awaria aparatu

Pacjent podczas badania jest pod opieką lekarza, elektroradiologa oraz pielęgniarki.

Przeciwwskazania do podania środka cieniującego

- nadczynność tarczycy
- upośledzenie funkcji nerek,
- udokumentowana wcześniej nadwrażliwość na środek cieniujący (środek kontrastujący, kontrast).
- ciąża

U kobiet w okresie rozrodczym zalecane jest wykonywanie badań radiologicznych w pierwszej fazie cyklu miesięczkowego, bezpośrednio po miesiączce, w razie wątpliwości pacjentka powinna wykonać test ciążowy.

Działania niepożądane na środek kontrastujący

Rodzaj niepożądanego działania na środek kontrastujący	
Częstość występowania [liczba powikłań/na liczbę badań]	
powikłania lekkie	
nudności	1/100–1/10
wymioty	1/1000–1/100
pokrzywka	<1/10000
świąd skóry	<1/10000
zaczerwienienie twarzy	<1/10000
uczucie ciepła	1/100–1/10
ból głowy	1/100–1/10
powikłania umiarkowane	
omdlenia	1/1000–1/100
obrzęk krtani	1/1000–1/100
skurcz oskrzeli	<1/10000
ciężkie powikłania	
drgawki	<1/10000
obrzęk płuc	<1/10000
wstrząs	<1/10000
zatrzymanie oddechu	<1/10000
zatrzymanie krążenia	<1/10000

Źródło: www.mp.pl

Po badaniu

Pacjent po badaniu z kontrastem pozostaje 30 minut na korytarzu w celu obserwacji. Przez dwa dni po badaniu zaleca się by pić zwiększoną ilość płynów w celu wypłukania kontrastu z organizmu.